

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

Az újra való átállás, a megváltozott feltételekhez történő igazodás az élet valamennyi szegmensében ugyan eltérő, de kétségtelen nehézségekkel jár. Ráadásul mindig az a bizonyos első lépés a legproblematikusabb. Így van ez egy új jogszabály esetében is. Kinyitjuk, nem találjuk, amit keresünk, vagy éppen már második olvasatra sem értjük, mi a jogunk vagy éppen kötelességünk. Könyvünk egy tükör, az új Munka Törvénykönyvéhez igazítva, annak tükrében mutatja párhuzamosan az új és a korábbi munkajogi kódex rendelkezéseit – paragrafusról paragrafusra.

Kiadványunk ugyanakkor nem csupán az új Mt. szabályaira való átállásról szól. Az egyes paragrafusok után megtalálja a kapcsolódó – a szabályok tartalmának vagy szellemének továbbélése okán – a jövőben is irányadó ítélkezési gyakorlatot. Az időnként nem különösebben „árulkodó” törvényszöveget ennek segítségével értelmezhetjük, ily módon kapnak konkrétabb tartalmat az általános, elvi éllel megfogalmazott rendelkezések.

Hogyan olvassuk a könyvet?

A 2012. évi I. törvény szövegét a bal hasábban vastag betűvel, az 1992. évi XXII. törvény hasonló rendelkezéseit a jobb hasábban normál betűvel szedtük, **ebben vastagítottuk az új szabályozáshoz képesti érdemi, a szabály tartalmát tekintve tényleges eltéréseket.** Az Mth. (2012. évi LXXXVI. törvény a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti rendelkezésekről és törvénymódosításokról) vonatkozó rendelkezései vastagon és dőlten szerepelnek a megfelelő szakaszoknál. Általában az érintett szakaszt követően olvashatja az Mth. új törvényhez kapcsolódó átmeneti szabályait. [Normál betűvel] szedtük az esetleg szükséges magyarázatokat, illetve *dőlt betűvel* szerepel a továbbélő ítélkezési gyakorlat.

A törvény az egyes fejezetek végén szabályozza, hogy a fejezet egyes szakaszaitól milyen módon lehetséges eltérni. Mi ezt már az egyes szakaszoknál, a törvény II. és III. részénél jelöljük a következő módon:

Az új Mt. általános szabálya szerint kollektív szerződés a II. és III. részben foglaltaktól eltérhet. (A munkaszerződés – törvény eltérő rendelkezése hiányában – csak a munkavállaló javára térhet el.) Amennyiben a teljes szakaszra vonatkozik az általánostól eltérő rendelkezés, mely szerint az Mt. szabályától nem enged eltérést, vagy kollektív szerződés csak a munkavállaló javára térhet el, az érintett paragrafus száma előtt látjuk a dupla kört, illetve a felfelé mutató nyilat. Ha viszont kizárólag egyes bekezdéseket érintenek e különös szabályok, annak számozása előtt találjuk e jelek egyikét.

Jelmagyarázat:

- ⊙ eltérni nem lehet,
- ↑ kollektív szerződés a munkavállaló javára eltérhet,
- ¹³ 2013. január 1-től hatályos rendelkezés, az addig alkalmazandó szabályok a könyv végén szerepelnek.

Hasznos olvasást kíván:

Dr. Dudás Katalin
szerző

Dr. Horváth István
szerző

Dr. Szilner György
szerkesztő

**2012. ÉVI I. TÖRVÉNY
A MUNKA
TÖRVÉNYKÖNYVÉRŐL***

**1992. ÉVI XXII. TÖRVÉNY
A MUNKA
TÖRVÉNYKÖNYVÉRŐL**

** A törvényt az Országgyűlés a 2011. december 13-i ülésnapján fogadta el.*

**ELSŐ RÉSZ
ÁLTALÁNOS
RENDELKEZÉSEK**

**ELSŐ RÉSZ
BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK**

**I. FEJEZET
BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK**

1. A törvény célja

1. § E törvény a tisztességes foglalkoztatás alapvető szabályait állapítja meg a vállalkozás és a munkavállalás szabadságának elve szerint, tekintettel a munkáltató és a munkavállaló gazdasági, valamint szociális érdekeire.

Mth. 1. § (1) E törvénynek más jogszabályban alkalmazandó rövid megjelölése: Mth.

(2) Ahol törvény – szerkezeti egység, valamint a törvény kihirdetése évének megjelölése nélkül –

a) a munka törvénykönyvét,

b) a Munka Törvénykönyvét vagy

c) a munka törvénykönyvéről szóló törvényt

említi, azon 2012. december 31-ig a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvényt és a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényt is érteni kell.

Mth. 2. § (1) A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényt (a továbbiakban: Mt.) – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – a hatálybalépésekor fennálló jogviszonyokra is alkalmazni kell.

2. § (4) Ha a munkavállaló munkaviszonya a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény hatálybalépése előtt áthelyezéssel keletkezett, korábbi munkaviszonyát, amíg munkaviszonya nem szűnik meg – a végkielégítésre vonatkozó szabályokat kivéve –, úgy kell tekinteni, mintha azt jelenlegi munkáltatójánál töltötte volna el.

2. A törvény hatálya

A törvény hatálya

**2. § (1) E törvény hatálya
a) a munkáltatóra,**

2. § (1) A közszolgálati és kormányzati szolgálati jogviszonyt külön törvény szabályozza.

*b) a munkavállalóra,
c) a munkáltatói érdek-képviselési szervezetre,*

d) az üzemi tanácsra, valamint

e) a szakszervezetre

terjed ki.

(2) E törvény

a) XVI. fejezetét a kölcsönvevőre,

b) XVII. fejezetét az iskolaszövetkezet által nyújtott szolgáltatás jogosultjára alkalmazni kell.

3. § (1) E törvény rendelkezéseit a nemzetközi magánjog szabályaira tekintettel kell alkalmazni.

(2) E törvényt – *eltérő rendelkezés hiányában* – akkor kell alkalmazni, ha a munkavállaló a munkát rendszerint Magyarországon végzi.

(3) E törvény *XIX. és XX. fejezetét* alkalmazni kell, ha a munkáltató székhelye vagy önálló telephelye Magyarországon van.

4. § A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nem munkaviszony keretében történő foglalkoztatására e törvénynek a fiatal munkavállalóra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) A költségvetési szervekkel (intézményekkel), valamint – a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatás kivételével – a helyi önkormányzattal fennálló, az (1) bekezdés szerint közszolgálati jogviszonynak nem minősülő munkavégzésre irányuló jogviszony e törvénytől eltérő szabályait külön törvény állapítja meg.

1. § (1) E törvény hatálya – ha a nemzetközi magánjog szabályai eltérően nem rendelkeznek – kiterjed minden olyan munkaviszonyra, amelynek alapján a munkát a Magyarország területén végzik, továbbá, amelynél a magyar munkáltató munkavállalója a munkát ideiglenes jelleggel külföldön végzi.

1. § (5) E törvény 72/A. §-ának, valamint Harmadik része XI. fejezetének hatálya – az ott meghatározottak szerint – kiterjed azon, a Polgári Törvénykönyv szabályain alapuló jogviszonyra is, amely a tizennyolcadik életévét még be nem töltött személy munkavégzésére vonatkozik, vagy munkaerő-kölcsönzés céljából a kölcsönbeadó és a kölcsönvevő között jön létre.

72/A. § Ha a tizennyolcadik életévét még be nem töltött személy nem munkaviszony, hanem munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében végez munkát, a jogviszony létesítésére a 72. §, a 76. § (3) bekezdése, valamint 79. § (3)–(4) bekezdése és (5) bekezdése második mondata rendelkezéseit megfele-